

Guide och mall för riskbedömning

Denna guide innehåller information om bakgrund till riskbedömning samt hur du går tillväga när riskbedömning genomförs och resulterar i en handlingsplan. Guiden innehåller också en riskmatris som ni med fördel använder när ni klassar de olika riskerna, utifrån sannolikhet och konsekvens.

När ska en riskbedömning göras?

- av verksamhet; exempelvis vid en arbetsmiljörend, lägerverksamhet, bilkörning, utflykter, utflyttad verksamhet, nya brukare, vård i annans hem, statistikanalys: sjukfrånvaro, rehabilitering, hot och våld, konflikter, stress, arbetsbelastning, gravida och ammande medarbetare
- när ändringar i verksamheten planeras; exempelvis schemaförändringar och arbetstider, arbetsorganisation, personalförändringar, utökat arbetsinnehåll, nybyggnation, kemiska hälsorisker, arbetsplatsens utformning, arbetsutrustning
- vid plötsliga situationer; exempelvis kränkningar, mobbing, trakasserier, hot, våld, utsatt för omedelbar fara, brand- och rasrisk, vattenläcka

När i tiden ska den göras?

Exempel: när det tas ett politiskt beslut om en förändring av verksamheten ska riskbedömningen göras i samverkan innan beslut tas om hur verkställandet av förändringen ska genomföras.

Så här går du tillväga:

1. Precisera orsaken till riskbedömningen.

Besvara följande frågor:

- ✓ Vem ansvarar för att sammankalla till och genomföra en riskbedömning?
Exempel: chef/arbetsledare eller motsvarande som har arbetsmiljöansvar och en skriftlig fördelning av arbetsuppgifter
- ✓ Var och med vem genomförs riskbedömningen?
Exempel: arbetsplats/område/avdelning/enhet (arbetsställe)
Exempel på vem: berörda medarbetare och arbetsmiljöombud/skyddsombud
- ✓ Vilka berörs av riskerna?
Exempel: medarbetare/ledare, brukare/kunder/elever/studerande, inhyrd arbetskraft

2. Vilka är riskerna för ohälsa eller olycksfall?

Nu ska ni bedöma riskerna för ohälsa och olycksfall. Bedömningen kan behöva göras på både grupp- och individnivå och ska omfatta fysiska, psykologiska, sociala och organisatoriska risker.

Exempel:

Fysiska risker

- buller/vibrationer
- blöta skräpiga golv
- passerande trafik
- arbete från höjd
- dåligt anpassade arbetslokaler
- hantering av farliga ämnen

Psykologiska risker

- ohälsosam arbetsbelastning för lite eller för mycket att göra
- utebliven återhämtning
- våld och hot
- kränkningar
- beroendeproblematik

Sociala risker

- socialt stöd från chefer och kollegor
- socialt samspel
- samarbete
- ensamarbete
- kränkande särbehandling

Organisatoriska risker

- otydliga arbetsuppgifter
- otydlig organisation
- bristande delaktighet
- avsaknad av mål
- fördelning av arbetsuppgifter
- krav, resurser och ansvar

Som komplement till denna guide kan ni använda en [checklista - arbetsbelastning](#) som i sju steg istället för dessa fyra, fördjupar analysen för sociala och organisatoriska arbetsmiljörisker på ett förebyggande sätt med hjälp av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

För att klassa riskerna 1-5 kan man använda riskmatrisen kring sannolikhet/konsekvens som vägledning, se nedan.

Det är även viktigt att chefen skapar förutsättningar för medarbetare att uppmärksamma chefen på höga krav och bristande resurser. Exempel på undersökningsresultat:

3. Direktåtgärder och handlingsplan

Åtgärda och dokumentera alla risker i en handlingsplan. De åtgärder som inte vidtas omedelbart ska skrivas ned. I handlingsplanen anges när åtgärderna ska vara genomförda samt vem som ska se till att de genomförs och hur uppföljning av åtgärden genomförs. Viktigt att chefen är tydlig med vem som utför åtgärden.

4. Riskbedömningens avsedda effekt

Chefen ansvarar för att kontrollera genomförda åtgärder och följa upp att de får de effekter som avses.

- gå igenom varje riskfaktor och bedöm om åtgärder har skapat en mindre riskfylld och säkrare arbetsmiljö
- gör en analys av samtliga åtgärder där syftet är att du ska få en helhetsbedömning och att de allvarligaste riskerna har fått högsta prioritet

Återkoppling görs till APT och samverkansgrupp/skyddskommitté samt ev. arbetsgrupp eller beredningsgrupp.

Läs mer:

[Förebygga arbetsmiljörisker](#)

[AFS 2001:01 systematiskt arbetsmiljöarbete](#)

[ABC ändring i verksamhet](#)

[Organisatorisk och social arbetsmiljö](#)

[Checklista - Organisatorisk och social arbetsmiljö](#)

RESULTAT AV RISKBEDÖMNING					HANDLINGSPLAN enligt AML 3:2a				
Vad har hänt? Vad kan hända?	Var, vilka berörs?	Hur sannolikt är det att följden uppstår	Vilka följder kan uppstå (konsekven- ser)?	Klass- ning av risk R1-5	Åtgärder	Åtgärd utförs av	Klart när	Uppfölj- ning i APT och sam- verkans- grupp	Uppföljning avsedd effekt
Nytt chefsled med avdelningschefer									
Vi kan ej rekrytera tillräckligt kompetenta avdelningschefer	Alla medarbetare	Ganska sannolik	Medarbetare slutar Når ej våra mål/uppdrag	Viss risk	Tydlig kravprofil vid rekryteringen av avdelningscheferna med SKA-krav av kompetens både inom LSS och ÄO	Omsorgs- direktör	Sommaren 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål
Bristfälligt samarbete mellan avdelningarna	Alla medarbetare	Ganska sannolik	Otydlighet Når ej våra mål/uppdrag Medarbetare slutar	Viss risk	Skapa forum för samarbete/möten Tydliggöra mötes- samarbetsstruktur Skapa tydlighet kring vilken samarbetsstruktur vi ska ha Tydlig uppföljning av omsorgsdirektör Tydligt uppdrag för avdelningscheferna	Omsorgs- direktör	Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål
Tidsfördröjning i beslutsvägar pga. ytterligare ett chefsled	Alla medarbetare	Sannolikt	Otydlighet Når ej våra mål/uppdrag Medarbetare slutar	Risk	Tydlig kravprofil vid rekryteringen av avdelningscheferna med SKA-krav av kompetens både inom LSS och ÄO	Omsorgs- direktör	Sommaren 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål

HELSINGBORG

STADSLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

HR-AVDELNINGEN

Ett samlat verksamhets-område för HSL									
HAB-teamet hamnar inom avdelning ÄO, blir en liten grupp inom VO HSL	HAB-teamet	Hög sannolikh et	Otydlighet När ej våra mål/uppdrag Medarbetare slutar	Hög risk	Tydlig kravprofil vid rekryteringen av avdelningscheferna med SKA-krav av kompetens både inom LSS och ÄO Tydligt uppdrag för VO-chef för HSL att skapa samarbete-mötesstruktur med avdelning funktionsstöd I samband med att organiseringen av VO HSL skapas så genomförs ny riskbedömning	Omsorgs- direktör	Sommaren 2023 Hösten 2023 Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål
HSL-personalen uppfattas som en "konsult"-verksamhet	Chefer och medarbetare inom Avdelnings ÄO och funktionsstöd	Ganska sannolikt	Otydlighet När ej våra mål/uppdrag Medarbetare slutar	Viss risk	HSL-personalens fysiska placering ska fortsatt vara på respektive vårdboende/korttid mm. Tydligt uppdrag för VO-chef för HSL att skapa samarbete-mötesstruktur med enhetschefer	Omsorgs- direktör	Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål
HSL-personalen förflyttar sig mer för att täcka för kollegor	HSL-personal	Sannolikt	Ohälsosam arbetsmiljö Medarbetare slutar	Viss risk	Tydligt uppdrag för VO-chef HSL att skapa hållbar arbetsmiljö och organisering för HSL-personalen	Omsorgs- direktör	Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål

HELSINGBORG

STADSLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

HR-AVDELNINGEN

Ingen HSL-chef i FLG	Alla medarbetare	Ganska sannolikt	Otydlighet Når ej våra mål/uppdrag	Låg risk	Tydlig kravprofil vid rekryteringen av avdelningscheferna med SKA-krav av kompetens både inom LSS, ÅO och HSL Tydlig samverkans- och samarbetsstruktur i organisationen Finns redan idag en särskild medicinsk ledningsgrupp (MLG) Vid behov kallas andra funktioner in i FLG vid specifika frågor	Omsorgs- direktör	Sommaren 2023 Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål
Delning av avdelningen för kvalitet och utveckling/ Kvalitetsavdelningen får ett renodlat uppdrag									
Det kvalitets-avdelningen arbetar fram/beslutar följs ej av verksamheten	Alla medarbetare	Ganska sannolikt	Otydlighet Når ej våra mål/uppdrag	Viss risk	Tydligt mandat och uppdrag för kvalitetsavdelningen	Omsorgs- direktör	Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål

Utvecklingsresurser placeras inom respektive VO									
Utvecklingsenheterna och/eller kvalitetsavdelningen jobbar åt olika håll och/eller med samma frågor	Alla medarbetare	Sannolikt	Otydlighet När ej våra mål/uppdrag	Hög risk	I samband med att organiseringen av utvecklingsenheterna skapas så genomförs ny riskbedömning Tydligt uppdrag för avdelningscheferna och utvecklingscheferna att skapa samverkans- och samarbetsstruktur mellan utvecklingsenheterna, kvalitetsavdelningen och verksamheterna Uppföljning från omsorgsdirektör att vi jobbar mot och når våra prioriterade områden Medarbetarna inom utvecklingsenheterna fortsätter arbeta verksamhetsnära och är med i mötesforum där de möter enhetschefer och medarbetare	Omsorgsdirektör	Hösten 2023 Hösten 2023 Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål

Förebyggande enheten får ny organisatorisk placering									
Inga risker identifierade									
Boendeförmedlingen får ny organisatorisk placering									
Inga risker identifierade									
Myndigheten får förändrat uppdrag									
Inga risker identifierade									
Ett kansli bildas med tre avdelningar (Administrativa avdelningen, Kvalitetsavdelningen och Avdelningen för kommunikation och marknad) som ej ingår i FLG	Alla medarbetare	Ganska sannolikt	Otydlighet När ej våra mål/uppdrag	Låg risk	Vid behov kallas andra funktioner in i FLG vid specifika frågor	Omsorgs- direktör	Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål
Administrativa avdelningen får förändrat uppdrag	Alla medarbetare	Ganska sannolikt	Otydlighet När ej våra mål/uppdrag	Låg risk	Tydligt samarbete, uppdrag och mandat mellan administrativa avdelningen och avdelningen för ekonomi-och styrning	Omsorgs- direktör	Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål

HELSINGBORG

STADSLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

HR-AVDELNINGEN

Avdelningen för ekonomi- och styrning får förändrat uppdrag	Alla medarbetare	Ganska sannolikt	Otydlighet När ej våra mål/uppdrag	Låg risk	I samband med att organiseringen av avdelningen för ekonomi- och styrning skapas så genomförs ny riskbedömning	Omsorgs- direktör	Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål
Ny organisatorisk placering för Matomsorg									
Dietisterna hamnar inom utvecklingsenheterna	Alla medarbetare	Ganska sannolikt	Otydlighet När ej våra mål/uppdrag	Låg risk	Tydligt uppdrag för ansvariga chefer att skapa samverkans- och samarbetsstruktur mellan utvecklingsenheterna och avdelningen för ekonomi och styrning	Omsorgs- direktör	Hösten 2023	Löpande på FSG och MBL	Känsla av en god och hanterbar arbetsmiljö Vi har en tydlig organisation som gör att vi når våra uppsatta mål
Ny organisatorisk placering för Teknikenheten									
Inga risker identifierade									
Ny organisatorisk placering för Maria Parks lokal- och receptions-uppdrag									
Inga risker identifierade									

Formulär för riskbedömning och handlingsplan

Ort och datum: Helsingborg 230621

Ansvarig chef för riskbedömning och handlingsplan: Annika Andersson

Arbetsplats: Vård- och omsorgsförvaltningen

Förvaltning: Vård- och omsorgsförvaltningen

Arbetsmiljöombud: Lalitha Sri Nissanka, Sadeta Mujagic, Andrea Karlsson, Evert Blohme,

Raija Landgren, Andreas Stenberg, Karin Linde, Camilla Fransson, Malin Sandberg

Övriga deltagare: Susanne Serenhov HR-chef, Charlotte Norberg HR-konsult

Informerad i samverkansgruppen enl. AML 6:9 (datum):

Anmälan till arbetsmiljöverket (AV) görs vid allvarligt tillbud och olycksfall, enligt AML 3:3a på anmalarbetsskada.se

Riskmatris – sannolikhet och konsekvens

- En vägledning i bedömning av risk

SANNOLIKHET

Mycket vanlig 1/v	R3	R4	R5	R5	R5
Vanlig 1/mån	R2	R3	R4	R5	R5
Ganska vanlig 1/år	R2	R3	R3	R4	R5
Ganska ovanlig 1/10 år	R1	R2	R3	R3	R4
Osannolikt 1/100	R1	R1	R2	R2	R3

Visst obehag
Bagatell-skada

Skada utan sjuk-skrivning

Kortare sjuk-skrivning

Längre sjuk-skrivning

Dödsfall/
livslånga men

KLASSNING AV RISK

BEHOV AV ÅTGÄRD

R1	Låg Försumbar risk	Ej behov av åtgärd
R2	Liten risk	Eventuellt ej åtgärd
R3	Medel Viss risk	Åtgärdas så långt rimligt
R4	Allvarlig risk	Åtgärdas snarast
R5	Hög Mycket allvarlig risk	Arbetet ska inte utföras innan åtgärd vidtagits

RISKBEDÖMNINGENS ANALYS I SIN HELHET

Slutligen ska du som chef göra en sammanfattande bedömning av samtliga risker som ingått i riskbedömningen. Syftet är att du som chef ska få en helhetsbedömning och att de allvarligaste riskerna har fått högsta prioritet.

Ex. på frågor att besvara:

Vilka effekter har åtgärderna haft i olika delar av organisationen? Exempelvis olika avdelningar, eller på operativ respektive strategisk nivå/ledningsnivå?

Vilka konsekvenser har det fått, internt och externt, om exempelvis vissa arbetsuppgifter har prioriterats bort? Om åtgärderna inte haft önskad effekt kan det bero på att fel orsaksförhållanden har identifierats. Det blir därför viktigt att skilja på orsaker och konsekvenser. Åtgärder behöver också vara realistiska. Om problemet flyttas från en grupp av arbetstagare till en annan grupp så är åtgärderna felriktade.